

Sikerrel zárult a Petőfi-Tompa Országos Seregszemle

A Csemadok Érsekújvári Területi Választmányja és a Csemadok Országos Tanácsa az elmaradt Tompa Mihály Országos Verseny helyett meghirdette a Petőfi – Tompa Országos Seregszemlét, amelynek iskolai és körzeti fordulói kora tavasszal zajlottak, április folyamán megvalósultak a járási fordulók, április végén, május elején pedig a regionális fordulók is megtartották, ez utóbbiról lapunk 2. oldalán olvashatnak.

A Petőfi – Tompa Országos Seregszemle országos fordulóját május 28-án tartották meg Érsekújvárbán. A seregszemle döntőjének első rendezvénye május 26-án volt, a komáromi Jókai Színház előadásában; a Mátyás sípja című darabot az érsekújvári, a kürti, az udvardi, szímői és a tardoskeddi tanulók látták.

Május 27-én este Klein Ottokár, Érsekújvár polgármestere üdvözölte a jelenlévőket: „A tehetség mindig utat tör magának, s ha megfelelően egyengetik az útját, magasra tör és kiváló teljesítményre képes” – fogalmazott.

Pénteken este a verséneklő zenekarok adtak koncertet, a Kor-Zár zenekar vendégei

a Kicsi Hang és a Ketten együttesek voltak, akik nagy sikerrel tolmácsolták a megzenésített verseket.

A koncertek után Neszméri Tünde, a Csemadok ifjúságért felelős elnökségi tagja mondott köszönetet az előadókna, kiemelve: az előző években a verséneklők is versenyeztek, az idei évben ez elmaradt, de megzenésített versek mégis elhangzottak a három zenekarnak köszönhetően.

Május 28-án tartották meg a Petőfi – Tompa Országos Seregszemle döntőjét, melyen 109 alap- és középiskolás, valamint 3 felnőtt versenyző vett részt. A döntő előtt Ožvald Tamara szavalatával kezdődött a koszorúzási ünnepség Czuczor Gergely szobránál, majd a megnyitó után kezdetét vette a vers- és prózamondók versenye, amelyet élőben közvetítettek, az érdeklődők megtekinthetik azt a világhálón.

A versenyek ideje alatt Strba Sándor történelmi városnéző sétáján vehettek részt az érdeklődők, illetve játszóház és Badin Ádám előadása várta a gyerekeket a Czuczor Gergely Alapiskolában.

A versenyen négy szakmai zsűri döntött az eredményekről, melynek tagjai: Borsó Ákos, Csanaky Eleonóra, Hrbáček Magdolna, Bárdos Ágnes, Culka Ottó, Tóth Zsóka, H. Nagy Péter, Holka Gizella, Varga Emese, Mokok Attila, N. Tóth Anikó és Tóth Zsuzsanna voltak. A verseny eredményhirdetését és a gálát szintén élőben követhették az érdeklődők. A gálán Sztruhár Izrael Diana, a Csemadok Érsekújvári Területi Választmányának elnöke szólt a közönséghez, kiemelve: fontos átadni ékes-édes anyanyelvünk szeretetét, tiszteletét. Köszönetet mondott minden versenyzőnek, aki munkát fektetett a felkészülésbe, ezzel olyan tapasztalatot szereztek, amit életük során is kamatoztatni tudnak majd.

Az ünnepélyes eredményhirdetés elején Ožvald Damián és Ožvald Norbert citerán magyarbódi dallamokat adtak elő, a gálaműsorban fellépett még Gál Noémi, aki népdalokat énekelt, és a Madarász Veronika által vezetett művészeti iskola növendékei, akik a Monti csárdást játszották.

Az értékelő gálán Bárdos Gyula, a Csemadok elnöke is köszönetet mondott a szervezőknek. A seregszemle fővédnöke Gál Tamás, Jászai Mari-díjas színész, a Jókai Színház igazgatója volt, aki szintén üdvözölte a versenyzőket és érdeklődőket. Gál Tamás elmondta, fontos a szavalóverseny, ezért köszönet illeti azokat, akik megszervezték a Petőfi – Tompa Országos Seregszemlét, kérte, figyeljünk oda a tehetségekre, azokra, akik az életüket a művészeteknek, kultúrának szentelik. Gál Tamás kifejtette, nagy öröm számára, hogy a színház és a Csemadok együttműködik, mivel az intézmények mögött ott vannak az egyének. A színházigazgató arra is kitért, nagy öröm számára, hogy ennyi fiatal tehetség van a Felvidéken.

A díjátadó gála a magyar himnusz elénekelésével ért véget. A Petőfi – Tompa Országos Seregszemle díjazottjainak névsorát lapunk harmadik oldalán olvashatják. *nt*

Négy helyszínen voltak regionális versenyek

Az idei évben rendhegyő módon valósult meg az országos szavalóverseny, a tények közismertek, csak bízhatunk benne, hogy a nehézségek elhárulnak és a jövő évben ismét a régi kerékvágásban, a megszokott módon, a megszokott fordulókval valósul meg a verseny, valamint abban is, hogy az országos döntő Tompa Mihály szülővárosában valósul majd meg.

Az idei évben csak öt korosztályi kategóriában, vers és próza műfajban tartottunk versenyt, a regionális versenyeket négy helyszínen szerveztük meg.

Az első regionális döntő április 28-án volt a Nagykürtösi járásban, Szécsénkén, a Bestercebánya megyei magyar iskolák tanulói számára. Kliment Éva az alábbi sorokkal számolt be a versenyről: A Petőfi–Tompai Országos Seregszemle regionális fordulójára a Losonci, a Nagyrőcei, a Rimaszombati és a Nagykürtösi járások fordulójából továbbjutottak részére április 28-án volt megtartva Ipolyszécsénykén, a kultúrház és a kastély épületében. Sajnos a verseny regionális fordulóján az előző évekhez viszonyítva kevesebben vettek részt. Versben négy kategória 28 szavalója vett részt, a prózamondók pedig 23-an voltak összesen. A 2 x 3 tagú zsűri (vers: Dr. Balázs Jánosné, Gubík Mária, Engelberth Katalin, próza: Tóth Gábor, Dr. Bacskó Józsefné, Bárány Ildikó) az eredményhirdetésekor jó tanácsokkal látta el a szereplőket. A jelenlévők a kastély épületében megtekinthették a Palócföld jeles szülöttei című kiállítást, melyet már a Palóc Világtalálkozóra készítettek a szervezők.

Az aranykoszorúval továbbjutott versenyzők a Közép-Szlovákiai fordulóról:

Vers:

- I. kategória: Páll Fanny Blanka, Tóth Roland, Kovács Réka Andrea
- II. kategória: Kovács Botond, Czetner Zita, Bari Nikolas Filip
- III. kategória: Bálint Dániel, Madarász Lili, Mács Zille Anna
- IV. kategória: Molnár Tibor, Brindzák Rebeka

Próza:

- I. kategória: Pósová Réka Sára, Mikos Fruzsina Blanka, Skladivík Noel
- II. kategória: Fricz Flóra, Mács Arina Sára, Illés Dorka
- III. kategória: Danyi Lajos, Kuzma Noé, Csank Máté
- IV. kategória: Vass Roland Eduard, Marton Emese

Időrendi sorrendben a második regionális döntő Érsekújvárbán, a Csemadok alapszervezet székházában volt, ahol az Érsekújvári, a Komáromi és a Lévai járás versenyzői mutatták meg tudásukat. A zsűri színészekből, előadóművészekből, pedagógusokból állt össze. A verseny után a színvonalról megelégedettséggel számoltak be. A versenyzők szakmai tanácsokat kaptak a regionális forduló után, hogy az országos versenyre minél felkészültebben érkezzenek.

Galántán a pozsonyi versenyzők, a Szenci, a Galántai, a Dunaszerdahelyi, a Vágsellyei és a Nyitrai járás szavalói versenyzetek a továbbjutásért. A zsűri néhány kategóriában nehezen hozott döntést, hiszen nagyon színvonalas előadások hangzottak el. A szervezők és az értékelő bizottság tagjai abban megegyeztek, a magyar irodalom kincseit hallották a versenyzőktől.

Rozsnyón május 4-én tartották meg a regionális fordulót a történelmi városházán, ennek szervezője a Csemadok Rozsnyói Alapszervezete volt. Füzek Erzsébet az alapszervezet elnöke is arról számolt be, hogy nagy siker volt a szavalóverseny,

amelyre a tanulók szeretettel készültek, aminek eredménye a színvonalas előadásokban mutatkozott meg. A Petőfi–Tompai Országos Seregszemle kerületi fordulóján az alábbi zsűri tagok értékelték a versenyzőket: I. kategória: Kulik Szilvia, Žoldoš Karin, Szcsuka Edit, II. kategória: Drenkó Zoltán, Ádám Anikó, Tóth Lucia, III., IV., V. kategória: Papp Ferdinánd, Király Katalin, Kovács Ibolya.

63 versenyző vett részt a Petőfi–Tompai Országos Seregszemle regionális fordulóján, 27-en jutottak tovább az országos fordulóra.

KÉ, FE, NT

A Petőfi – Tompa Országos Seregszemle díjazottjai

Érsekújvár, 2022.05.28.

Vers 1. kategória

1. Gál Virág Anna – Tarczy Lajos Alapiskola – Hetény
2. Kosorín Dalma – Juhász Gyula Alapiskola-Léva
3. Noé Zoé – Eötvös utcai Alapiskola-Komárom

Különdíj: Páll Fanny Blanka – Alapiskola és Óvoda-Almágy

Vers 2. kategória

1. Szabó Sophia Léna – Selye János Gimnázium-Komárom
2. Bari Nicolas Filip – Alapiskola-Nagydaróc
3. Bukovszky Borbála – Kossányi József Alapiskola és Óvoda-Szentpéter

Különdíj: Ladányi Viola – Marianum-Egyházi Iskolaközpont-Komárom

Különdíj a csehszlovákiai szerző művét előadó versenyzőnek:
Néma Noel – Felsőszeli Széchényi István Alapiskola

Vers 3. kategória

1. Szócs Eszter – Kodály Zoltán Gimnázium – Galánta
2. Antal Dávid – Alapiskola-Bély
3. Sebestyén Sára – Marianum-Egyházi Iskolaközpont-Komárom

Különdíj: Babindák Jázmin – Baross Gábor Alapiskola-Csata

Vers 4. kategória

1. Szalay Mátyás – Selye János Gimnázium – Komárom
2. Gál Sára – Kodály Zoltán Gimnázium – Galánta
3. Bukovszky Dorottya – Kodály Zoltán Gimnázium – Galánta

Különdíj a csehszlovákiai szerző művét előadó versenyzőnek:

Jančík Dóra – Selye János Gimnázium – Komárom

Különdíj: Bedecs Patrik – Kodály Zoltán Gimnázium – Galánta
Nagy Kinga – Selye János Gimnázium – Komárom

Vers 5. kategória

1. Sándor Ágnes
2. Bohák Anikó

Próza 1. kategória

1. Naňo Konrád – Alapiskola Marcelháza
2. Katona Lilianna – Móra Ferenc Alapiskola – Nyékvárkony
3. Nagy Hanna Napsugár – Móra Ferenc Alapiskola – Nyékvárkony

Különdíj: Schulcz Viktor – Fegyverneki Ferenc Közös Igazgatású Katolikus Iskola – Ipolyság

Különdíj a csehszlovákiai szerző művét előadó versenyzőnek:

Kasznár Napsugár Gabriella – Eötvös utcai Alapiskola – Komárom

Próza 2. kategória

1. Bittera Sophie Iman – Alapiskola és Óvoda-Pozsonypüspöki
2. Sztruhár Mátyás – Ady Endre Alapiskola – Párkány
3. Horňák Júlia – Alapiskola-Buzita

Különdíj: Mács Arina Sára – Tompa Mihály Alapiskola-Rimaszombat

Reitzner Dorka – Márai Sándor Gimnázium és Alapiskola-Kassa

Próza 3. kategória

1. Majer Jázmin – Eötvös utcai Alapiskola – Komárom
2. Bitter Karolina – Pongrácz Ágoston Alapiskola – Negyed
3. Gerencséry Erik – Alapiskola Marcelháza

Különdíj: Mártha Csongor – Márai Sándor Gimnázium és Alapiskola – Kassa

Šillo Dominik – Szenczi Molnár Albert Alapiskola

Varga Zsanett – Alapiskola-Buzita

Próza 4. kategória

1. Képeš Lóránt – Márai Sándor Gimnázium és Alapiskola – Kassa
2. Daru Csenge – Kodály Zoltán Gimnázium – Galánta
3. Molnár Karolina – Magán Szakközépiskola – Gúta

Próza 5. kategória

Különdíjas: Matyó Jázmin – Nyitrai Konstantin Filozófus Egyetem – Nyitra

Gál Sándorra emlékeztek Buzitán

A Csemadok Kassa-környéki Területi Választmánya együttműködve a Csemadok Buzitai Alapszervezetével és Buzita községgel, valamint a Szlovákiai Magyar Pedagógusok Szövetsége Kassa-városi és Kassa-környéki területi választmányával és a Szlovákiai Magyar Szülők Szövetsége Kassai és Kassa-környéki területi választmányával, a 2022-es esztendőben először szervezte meg az 1. Gál Sándor Napok rendezvénysorozatát Buzitán a helyi kultúrház nagytermében, 2022. május 20-án és 21-én, Gál Sándor írói és költői munkásságának méltatására, Gál Sándor emlékére és halálának első évfordulója alkalmából.

Gál Sándor felvidéki magyar költő, prózaíró, publicista, a Magyar Művészeti Akadémia Irodalmi Tagozatának tagja, a kassai Thália Színház egyik alapítója, az 1970-es és 80-as években a kassai és szepsi Fábry Zoltán Napok egyik fő szervezője, a Csemadok országos elnökségének sok éven át meghatározó tagja volt. Irodalmi, anyanyelvi és közéleti-kulturális szerveződésekben is tevékenykedett. 1997-től a Tokaji Íróklub kuratóriumának elnöke volt. 1998 és 2003 közt az Anyanyelvi Konferencia társelnöke. 1974 és 2006 között, 32 éven át volt a Csemadok Kassa-környéki Területi Választmány elnöke, majd 2006-tól a Csemadok Kassa-környéki Területi Választmány tiszteletbeli örökös elnöke. Munkásságát egyebek mellett József Attila-díjjal, Madách Imre-díjjal, Berzsenyi-díjjal, Madách Posonium életműdíjjal ismerték el. Gál Sándor 1937-ben Búcsón született és 2021. május végén hunyt el, Buzitán a helyi köztemetőben van a sírhelye.

A két napos 1. Gál Sándor Napok keretén belül volt vers- és prózamondó verseny, illetve nemzetközi konferencia. A rendezvénysorozat első napján, 2022. május 20-án, a vers- és prózamondó, mesemondó és a megzenésített versek versenye volt hat kategóriában a Kassa-környéki és a kassai magyar iskolások részére, valamint a főiskolásoknak és egyetemistáknak, illetve felnőtteknek. A versenyzők kötelezően csak Gál Sándor műveiből adhattak elő. Gál Sándor Szepsinek és Kassának is maradandó érték és örökség volt, aki írt verseket, prózát, mesét és több verset is megzenésítették. A versenyzőket kategóriánként szakmai zsűri értékelte. A területi vetélkedő három leg sikeresebb versenyzője az 1. és a 2. kategóriából ajándékként tiszteletbeli belépőjegyet kapott a 2022. július 11. és 17. között szervezett Mécs László

Szabadegyetem rendezvénysorozatára, a Szabadegyetem nyári napközis gyerektáborba, ahol ingyen és bérmentve eltölthetnek egy egész hetet a tábor résztvevőivel a jászói autókempingben.

A rendezvénysorozat második napján, 2022. május 21-én egy nemzetközi konferencia volt, ahol Gál Sándor barátai, ismerősei, költő- és író-társai 20 percen előadást, élménybeszámolót, méltatást tartottak a Gál Sándorral való barátságukról, valamint költői és írói tevékenységéről. A nemzetközi konferencián előadást tartott Márkus Béla, a Magyar Művészeti Akadémia levelező tagozatának tagja, aki Gál Sándor nyolcvanadik születésnapjára összeállította Gál Sándor című kismonográfiát, Cs. Nagy Ibolya, újságíró, kiadó főszerkesztője, Kövesdi Szabó Mária, színművésznő, a kassai Thália Színház első

munkatársa. Nagy Zsolt, a búcsi református egyházközösség lelkesze, Böröndi Lajos, költő, kiadó Mosonmagyaróvárról, Görföl Jenő, a Csemadok országos titkára, Szaszák György, a Csemadok Kassai Városi Választmánya egykori titkára, Boda Ferenc, a Csemadok Kassa-környéki Területi Választmánya egykori titkára, Mihályi Molnár László, a Csemadok Kassa-környéki Területi Választmánya alelnöke, költő, publicista, nyugalmazott iskolaigazgató, Győző Andrea, a búcsi Katona Mihály Alapiskola igazgatója és Bubenko György, a Csemadok Kassa-környéki Területi Választmánya megbízott elnöke, a Csemadok Kassa-környéki Területi Választmány egykori titkára, építkezési magánvállalkozó.

A Csemadok Kassa-környéki Területi Választmánya szeretné évente megszervezni a Gál Sándor Napok rendezvénysorozatát.

Gál Sándor vallotta hajdanán: „Minden magyar kötelessége a nemzeti örökség ápolása és a magyar értékek megőrzése. A nemzeti hagyomány a nemzeti kultúránk kiemelkedően fontos része. A kultúra egy embercsoport szokásainak, hagyományainak, nyelvének, művészeti alkotásainak és vívmányainak összességét jelenti. Nemzeti kultúránk részének tekintünk minden olyan találkozót, rendezvényt, amelyet a magyarság, a mi őseink hagytak ránk. Fontos a magyar nyelv ápolása, megtartása és közkinccsé tétele. Mindannyiunk fontos feladata nemzeti hagyományaink, értékeink megőrzése és továbbadása a következő nemzedékeknek.”

zi

Búcsón is emlékeztek

Egy héttel a buzitai emlékünnepe után Gál Sándor szülőfalujában, Búcsón találkoztak és emlékeztek Gál Sándor tisztelői, barátai. Az ünnepség levezető elnöke a rendezvény életre hívásában is kiemelkedő szerepet vállaló Molnár Katalin volt. Megjelent és beszédet mondott Bárdos Gyula, a Csemadok elnöke, köszöntötte a megjelenteket Búcs község polgármestere Karkó János, és egykori polgármestere Szigeti János. Megjelentek az irodalmár ismerősök és barátok: Tóth László, Hodossy Gyula és Balázs F. Attila. Megható volt az egykori gadóci osztálytársak jelenléte, akiket a sajtóban és az irodalomban, riportkönyvben is megörökített anno az író, újságíró Gál Sándor. Az emlékezések alatt bizony furcsán csillogott a nyolcvanasok szeme.

Ott voltak az irodalom tudósai, a már említett Tóth László mellett Márkus Béla, Cs. Nagy Ibolya. A rendezvényt a helybéli versmondók, a nemrég alakult énekkar tették színesebbé,

de elsősorban Dráfi Mátyás, akinek versmondását Gál Sándor naplójához tudnám leginkább hasonlítani: őszinte volt. Természetesen jelen volt az író, újságíró, költő családja is.

Mi, csemadokosok itt is a minden téren kezdeményező Gál Sándorra emlékeztünk, külön kihangsúlyozva a Szövetségünk nevében is viselt társadalmi jelzőt és azt a sokrétű munkát, amit ez tagságunk elé feladatul tűzött, s aminek Gál Sándor minden a Csemadokban viselt tisztségében eleget tett.

A tanácskozáson felvetették a Gál Sándor-díj alapítását is. A megjelentek az emlékezés részeként nemzeti színű szalagokat kötöttek a szülőház helyén felállított emlékoszlopra.

Búcs, az iskola, az egyház, az önkormányzat tehát szintén méltón emlékezett.

Gj

Mács József tisztelete

A közelmúltban jelent meg a Mihályi Molnár László, költő, közíró, publicista, nyugalmazott iskolaigazgató, a Csemadok Kassa-környéki Területi Választmány alelnöke által jegyzett Mács József monográfia, melynek ősbemutatója nem is lehetett volna máshol, mint Bátkában, a Felvidék krónikásaként számon tartott író szülőfalujában. A könyv a Magyar Művészeti Akadémia gondozásában jelent meg.

Ács Margit Kossuth-díjas író, a könyv szerkesztője és lektora szerint jó érzés, hogy Mács József végre megkapja azt a tiszteletet, amelyet megérdemelt. Fontosnak nevezte, hogy készüljön ilyen összefoglaló áttekintés egy-egy író pályájáról, mert ez kalauz és egyfajta „tartósítószer” az életmű számára. Nem minden író kapja meg ezt az áttekintést, ezt a lehetőséget. Ugyanakkor sajnálatát fejezte ki, hogy Jóska bácsi nem élhette meg, hogy az ő művéről is ilyen megbecsülő és hiteles kép készüljön. Mihályi Molnár László könyve nagyon jó kalauz Mács József teljes életművéhez, amelyet

fantasztikus alapossággal dolgozott fel. Minden könyvéről hiteles képet adott, sőt a könyvek fogadtatásáról és kritikáiról is egyaránt számot ad. Érdemes lesz olvasni, ahogy Mács József munkáit is – véli Ács Margit.

A 43. Szepsi Csombor Márton Napokon a Csemadok Szepsi Alapszervezete író-olvasó találkozót szervezett Mihályi Molnár Lászlóval, a Mács József monográfia szerzőjével, Szepsiben, 2022. május 26-án, a városi könyvtár olvasótermében. Délelőtt a szerző bemutatta könyvét a Boldog Salkaházi Sára Egyházi Iskolaközpont

tanulóinak és diákjainak, késő délután pedig a felnőtt érdeklődőknek.

A könyv szerzője felidézte személyes kapcsolatát az íróval. A könyvbemutatón elmondta, hogy a barátságuk egészen a '80-as évek elejére nyúlik vissza, amikor több ízben szerveztek könyvbemutatót Mács József részvételével. Gyakran beszéltek telefonon, Páskaházán is többször meglátogatta.

Mihályi Molnár László szerint Mács József nem volt a rendszer és a kritika kedvence. 1956-ban eltiltották a publikálástól, mert szimpatizált a magyar forradalommal. Regényeit kemény kritikával illették, sőt azzal vádolták, hogy az egyház erkölcsét a párt fölé helyezi. A hatvanadik születésnapjáról meg sem emlékeztek az Irodalmi Szemlében. Személyét azonban mégsem lehet megkerülni. Egész élete azzal telt, hogy az itt élőket bemutassa: lejegyezze a deportálásokat, a kitelepítéseket. Leírta azt, amiről nem volt szabad, nem lehetett beszélni.

Zi

Dunajszky Géza író, publicista, amatőr helytörténész, Debrőd község szülötte 2022. május elején Pozsonyból hazalátogatott. A Bódva-völgye magyarok által lakott településeinek könyvbemutatót és filmvetítést tartott. A Felvidékről kitelepítettek 75. évfordulója alkalmából rendezett megemlékezések sora folytatódott a Bódva-völgye magyarok által lakott településeiben. 2022. május 6. és 8. között ellátogatott Szepsibe, Restére, Tornára, Bódvavendégibe, Tornaújfalura és Szesztára.

Az amatőr helytörténész a *Felszántott tömegsírok* című legújabb könyvét mutatta be. Dunajszky Géza eddig is több könyvében ismertette kutatásainak eredményeit, s mindegyik megrázó, hiszen idáig ismeretlen tényeket kiált világá. Legújabb könyvében az eltitkolt tömegsírokat ismerteti, azokat, amelyekről tudomásunk van, s amelyek közül még nem mindegyiket tárták fel, így a bennük nyugvó áldozatok száma is legfőbb csak taksálható. Olyan tömegsírok ezek, ahol nem a háborúban elesett katonák nyugszanak, hanem közönséges gyilkosságok áldozatai.

„Az adatok rémisztőek! A borzasztó ebben az, hogy e tömeggyilkosságok már a háború befejezése után történtek, többségében etnikai alapon: „háborús bűnös” magyarokat és németeket gyilkoltak meg szabadon garázdálkodva minden bírósági ítélet nélkül” – írja a debdrődi származású író. A könyv szerzője több egyéni sorsot is megörökít, sok tragikus sorsot, a ligetfalui tankcsapdába lőtt, hazatérni igyekvő magyar 15-16 éves leventéktől kezdve a dobsinai németek meggyilkolásán át egészen Benešig, aki e rémtettek eszmei felelőse. Azért olyan fontos könyv ez, amelyet ismerni kell, hogy tisztán lássunk. A

téma minden elemében tragikus történelem. Mintha csak azt kívánta volna a könyv írója, hogy a leendő történészek kezébe eszkezt adjon, hogy mindezt a szégyenteljes, aljas gyilkosságot a lehető legalaposabban földolgozzák. Holott ezt maga a szerző is megtette: Dunajszky hatalmas léket vágott torz történelmi tudatunkba. Amíg azonban ezt csak úgy egymásnak olvassuk, mondjuk, addig a világ nem értesül róla. Pedig rendkívül fontos volna, hogy a világ köztudata is megtudja mindezt, hogy felismerje a taglalt szörnyűségeket.

A könyvbemutató után a filmbemutató következett, megrázó filmdokumentációt láthattak az érdeklődők. A közel egyórás, *Egy eddig el nem mondott történet – Népiártás Pozsonyligetfalun* című művet magyarországi alkotók neve fémjelzi: Géczy Dávid és Udvardy Zoltán rendezte, szerkesztője Janovics Zoltán, szakértőként pedig a témával kapcsolatos kutatásokat évek óta végző Dunajszky Géza, pozsonyi pedagógus, író, helytörténész és Szabó József, Magyarország pozsonyi nagykövetségének volt ügyvivője működött közre.

„Már 2012 óta foglalkozom a II. világháború után tragikusan elhunyt hozzátartozóim halála okainak vizsgálatával. Kezdetben csak a két unokabátyám eltűnésének körülményeit

próbáltam kideríteni, ám a kutatásaim során egyre több arra vonatkozó adatra bukkantam, hogy az 1945 tavaszán létesített és 1947-ig működő pozsonyligetfalui haláltáborban tömeges kivégzésekre került sor” – mondta Dunajszky Géza.

Dunajszky a pozsonyi Nemzeti Emlékezet Hivatalával is kapcsolatba lépett, s megtudta, hogy több mint 70 ezer felvidéki magyar tűnt el a fronton és a háború utáni hónapokban. Az eltűnésük okainak vizsgálata során szembesült a Janics Kálmán által korábban felkutatott 90 magyar levente tragédiájával, amiről *A hontalanság évei* című könyvében írt. Őket is a pozsonyligetfalui haláltáborban gyilkolták meg. Sorsukkal szorosan összefügg a morvaországi Přerovban, a háború után hazatérő, nagyszámú német és magyar polgári lakos ellen végrehajtott tömegmészárlás. A felvidéki magyarság Beneš intézkedéseinek következtében a haláltáborokban ugyanolyan megpróbáltatásokon ment keresztül, mint a zsidóság. Erről azonban évtizedeken át hallgatni kellett, miután befedték a tömeges mészárlások helyszíneit.

Örömteli hír, hogy a dokumentumfilm az EduFilm nemzetközi filmfesztiválon fődíjat nyert. ZI

A Csemadok Szenci Alapszervezete mellett megalakult a Természetjárók Klubja. Május 7-én, szombaton a Kis-Kárpátok felé vettük az irányt, a Modortól alig 4 km-re északnyugatra fekvő Vel'ká Homoľára – a kilátóhoz. Ez egy nagyon közkedvelt kirándulóhely, hiszen Pozsonytól alig 30 km-re található.

Lelkes kis csapatunknak nem szegte kedvét a napok óta tartó esős időjárás. Nekivágtunk a 10 km-es útnak, ami felvezetett a 709 m tengerszint feletti magasságban levő kilátóhoz. Szerencsénk volt. Az idő gyönyörű volt, a friss levegő, a tavasz üde zöldje, a madarak csicsérgése idilli hangulatot varázsolt. A 20,5 méter

magas kilátót 2018-ban újították fel, 120 lépcső vezet fel a legmagasabb pontjára. Jó idő esetén a hegytetőn álló torony a környező erdőkre és a Kis-Kárpátokra nyíló kilátással szinte elbűvöli az ide látogatót.

Nem a legkönnyebb túrát választottuk, de nagyon hősiessen végigcsináltuk. A kis csapat már a túra elején megtalálta a közös hangot, így jól szórakoztunk, sokat nevettünk. Mindenki várja már a következő lehetőséget.

Havi rendszerességgel szeretnénk folytatni ezt a kezdeményezést, és reméljük még többen csatlakoznak majd a csapathoz. -ón-

Két év kényszerszünet után május 4-én ismét megrendezhette a Csemadok Rimaszombati Területi Választmánya a Gömör-Kishonti Művelődési Intézettel, a Csemadok Feledi Alapszervezetével és Feled községgel karöltve a Területi Gyermek Folklórfesztivált immár 27. alkalommal. A feledi kultúrház megtelt újra gyerekzsivajjal, jókedvvel. A fesztiválon a rimaszombati járás magyar tannyelvű alapiskolaiban működő gyermek néptánc- illetve folklórcsoportok vésznék részt, de több éve már Fülekről is érkeznek csoportok. A kultúrműsoron kívül az utóbbi években már hagyományosan egy-egy tájegység népszokásaival, népdalaival, népi játékaival, viseletével ismerkedhetnek meg a gyerekek és a pedagógusok. Az is már hagyomány, hogy a fesztivál nyitóműsorában bemutatásra kerül az előző évben tanult néptánc. Ezúttal a rimaszombati Tompa Mihály Református Gimnázium táncs csoportja adta elő a moldvai táncokat. Az idei fesztivál témája a medvesaljai tájegység volt, a táncokat (botlót, verbunkot, csárdást) a füleki Kis Rakonca Néptáncgyűttes mutatta be. A gyerekek a nap folyamán Varga Norbert vezetésével elsajátíthatták a medvesaljai táncok alapjait, Varga Lia a népdalokkal és a viselettel, Imre Mács Katalin pedig a népi játékokkal ismertette meg a résztvevőket. Nagy volt az érdeklődés a rendezvény iránt, a pedagógusok elmondása szerint a gyerkőcök már számolták a napokat, annyira várták ezt a fesztivált, hét iskolából összesen 135 gyerek vett részt a rendezvényen, amely a Kisebbségi Kulturális Alap anyagi támogatásával valósulhatott meg.

PE

A Csemadok Lévai Alapszervezetének szervezésében, Csáky Pál védnöksége alatt került megrendezésre az Irodalmi Délután, melynek keretében a Juhász Gyula Irodalmi Színpad versmondói emlékeztek a tavaly decemberben, 92. életében elhunyt Újváry Lászlóval eltöltött évekre. Újváry László, mindenki Laci bácsija, a lévai magyar közösség meghatározó személyisége volt, pedagógusként, kultúraszervezőként több száz gyermekkel, fiatallal szeretett meg a magyar irodalmat, költészetet. Haláláig a Csemadok tevékeny tagja volt, 2008-ban az elsők között kapta meg a Csemadok Életmű Díjat.

de

Ez év májusában került felhelyezésre a kovácsoltvasból készített cégér a komáromi Csemadok-székház homlokzatára. A kontúrokból álló nőalak (múza) kezében fáklyát tart, amely a szervezet jelképe. Stubendek László, a komáromi városi szervezet elnöke elmondta, hosszú évek óta szándékukba állt, hogy pótolják a korábbi jelvényt (az épület felújítása előtt is volt cégér), de konkrét elképzelés csak két éve született meg, sajnos a járvány miatt kissé elhúzódt az elkészítés. A cégér Angyal Titusz, gútai alkotása, amely nem az egyetlen, melyet a Csemadoknak készített. A székház udvarában található turul madár is az ő munkája. Az épület homlokzatán Csemadok felirat látható, mostantól pedig impozáns, kovácsoltvasból készült műalkotás hirdeti a felvidéki, komáromi magyarok kulturális, közművelődési központját.

VL

A Csemadok Kassa-környéki Területi Választmánya és társszervezői, a Csemadok Buzitai Alapszervezete, Buzita község, valamint a Buzitai Alapiskola megszervezte a 43. Csereháti Gyermek Népművészeti Fesztivált Buzitán a helyi amfiteátrum szabadtéri színpadán 2022. május 28-án.

A fesztivál szervezői, gyereknap lévén különösen a gyerekeknek kedveskedtek. Az amfiteátrumban voltak játékos sportvetélkedők, kézműves foglalkozások, tánc, lufi hajtogatás, arcfestés, volt csúszda és ugrálóvár, valamint népi játszóház az óvodásoknak és alapiskolásoknak, a kicsiknek volt ringató foglalkozás. A gyerekek szórakoztatásában közreműködött a Paramisi Társulat, akik bemutatták Az égig érő fa című mesejátékot. A népi játszóházat az ózdi görögkatolikus parókia munkatársai vezették, a lufi hajtogatásnál és az arcfestésnél segédkezett a Bohóckodjunk.hu kis csapata. A felnőttek tájjellegű ételeket készítettek, az ételeket pedig megkóstolhatták a fesztivál résztvevői.

A gyermek népművészeti fesztivál a szépsi Mona Lisa Smile zenekar koncertjével zárult.

zi

A Bősi Csemadok Alapszervezet vezetősége még 2000-ben úgy döntött, hogy az addig a bősi alapiskolában rendezett anyanyelvi vetélkedőt, amelyen addig csak a bősi gyerekek vettek részt új alapokra helyezi és kiviszi az iskola falai közül. Így 2000-től az Amade László Anyanyelvi vetélkedőt a helyi művelődési központban szervezzük több iskola részvételével. A Bősi Amade László Alapiskola tanulói mellett állandó résztvevői a vetélkedőnek a Nyékvárkonyi Móra Ferenc Alapiskola tanulói és a Pozsonyeperjesi Alapiskola és Óvoda tanulói is. De az elmúlt huszonhárom év alatt megmérettették magukat a Csilizradványi Kóczán Mór Alapiskola tanulói is, de vendégeskedtek nálunk az abdai iskola tanulói is.

Pénteken, 2022. május 27-én két év kihagyás után a tanulók és a mi örömeinkre ismét sor került a 21. Amade László Anyanyelvi

Vetélkedőre Bősen. Három alapiskola – a Bősi Amade László Alapiskola, a Pozsonyeperjesi Alapiskola és Óvoda valamint a Nyékvárkonyi Móra Ferenc Alapiskola tanulói mérték össze tudá-

sukat anyanyelvünkben játékos szóbeli és írásbeli feladatok megoldásával. A verseny két kategóriában folyt az első kategóriában az 5-6. osztályok tanulói, míg a második kategóriában a 7-8-9. osztályok tanulói mérték össze tudásukat hármas csapatokban. Összesen 12 csapat, azaz 36 tanuló versenyzett. Nagyon jó hangulatú verseny zajlott, ahol mindenki nyertes volt már azzal, hogy részt vehetett ezen a vetélkedőn. A zsűri tagjai Haluska Viola tanár a Somorjai Madách Imre Gimnáziumból, Fekete Nóra magyar–német szakos tanár Bősről, valamint doktor Csörgő Árpád, a Csemadok vezetőségi tagja voltak. Minden versenyző ajándékban részesült a vetélkedő végeztével. A gyerekek felkészültségét jelezte, hogy szoros versenyben dőltek el a helyezések. Az első kategóriában a Nyékvárkonyi Móra Ferenc Alapiskola tanulói diadalmaskodtak – Rác Boglárka, Szabó Mátyás és Matuš Máté személyében. A második helyet a Bősi Amade László Alapiskola tanulói szerezték meg – Činčura Anna, Vidovič Annamária és Bús Roland által. A harmadik helyezés szintén Nyékvárkonyra került – Simcsik Emma, Nagy Titanilla és Matúška Marianna jóvoltából. A második kategóriában a Pozsonyeperjesi Alapiskola és Óvoda tanulói diadalmaskodtak Kürti Zsófia, Mikó Kiara és Modróczky Anna személyében. A második helyet a Bősi Amade László Alapiskola tanulói szerezték meg Anna, Ádám és Vivien által. A harmadik helyezés szintén a Bősi Alapiskolába vándorolt Czafik Alexandra, Mészáros Ágnes és Krascenits Olivér jóvoltából.

Minden résztvevőnek gratulálunk. Köszönjük az iskoláknak, hogy elfogadták a meghívásunkat. A felkészítő tanároknak külön gratulálunk és köszönjük, hogy az ügyes, jól felkészült tanulóikkal részt vettek az idei, 21. Amade László Anyanyelvi Vetélkedőn Bősen. *na*

A Csemadok Rozsnyói Alapszervezete 2022. április 30-án zenés estet szervezett a Csemadok székházban. Az est valódi közösségi élmény volt a jelenlévőknek. A vidám hangulatról Cizmárik Mária és Kún Károly gondoskodott. *fe*

Majálist és anyák napját tartottak Berencsen május elsején. Operettdallamoktól, retró táncdaloktól és lakodalmas nótáktól lett hangos a berencsi kultúrház. Magyar anyák napját tartottunk, a gyerekek szavaltak az édesanyáknak és a nagykiknak szívből és szeretettel. Külön köszöntöttük Ďuricky Olinka tanító nénit, aki 1993-ban megalapította a Pimpimpápa táncsoportot, amelyet a mai napig vezet. Aki segítőkész mindenben és tanácsokkal lát el valamint a hitéletben is tevékeny. Az operett és a sok szép dallam jókedvre derítette a közönséget. Magyarországi előadóink Haberle Erika és Juhász László szívesen jöttek a határon túlra, hogy ilyen szép majálist varázsoljanak kis falunkba. *Lk*

IMPRESSZUM:

Felelős kiadó: Bárdos Gyula, a Csemadok elnöke | **Főszerkesztő:** Neszméri Tünde | **Szerkesztők:** Görföl Jenő, Takács Ottó | **Szerzők:** Duba Ernő, Füzék Erzsébet, Kliment Éva, Lőrincz Karolina, Nagy Anikó, Povinszky Elvira, Szabó Jolán, Vas Laura, Zborai Imre | **Kiadja:** Szlovákiai Magyar Társadalmi és Közművelődési Szövetség – Csemadok, 815 57 Bratislava – Pozsony, Nám. 1. mája 10-12. www.csemfeszt.sk, www.csemadok-hu.eu | **Nyomda:** Palatia Nyomda és Kiadó Kft., Győr

